

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 3-2/2023 г.

На основание чл. 84, ал. 1 и 2, и чл. 88, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 26, ал. 1, т.1 и ал.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, (Наредбата за ОС)

СЪГЛАСУВАМ

Изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по Фонда за справедлив преход, разработени чрез Териториалните планове за справедлив преход на Република България за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник“ (ТПСП)

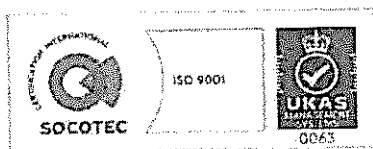
Възложител на програмата: Министерство на регионалното развитие и благоустройството
със седалище: гр. София, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“ № 17-19

Възложител на ТПСП: Министерство на енергетиката
със седалище: гр. София, ул. „Триадница“ № 8

Характеристика на изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по Фонда за справедлив преход, разработени чрез Териториалните планове за справедлив преход на Република България за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник:

Със становище по екологична оценка № 2-2/2021 г. на министъра на околната среда и водите е съгласувана „Програма за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г.“ по алтернатива 2, която включва три приоритета:

- *Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“;*
- *Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“;*

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

- *Приоритет 3 „Техническа помощ“.*

Същата е одобрена с решение на МС № 532 от 28 юли 2022 г.

Целта на политиката за регионално развитие в Република България в нейната цялост е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия. *Специфичните цели*, които се поставят в Програмата включват:

- *Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението;*
- *Увеличаване на икономическия растеж на българските региони;*
- *Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.*

Горепосочените цели се предвиждат да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокуса на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

Настоящото първо изменение и допълнение на Програмата е с цел добавяне на нови приоритети по ФСП на Република България за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник. Обект на разглеждане в това първо изменение и допълнение на програмата са и изготвените Териториални планове за справедлив преход в посочените по-горе региони на ниво NUTS3, изготвени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Фонда за справедлив преход, ОВ L 231 /30.06.2021 г. (Регламент (ЕС) 2021/1056).

Основната цел на Механизма за справедлив преход и в частност на ФСП, чрез който се финансират двата нови приоритета, включени в изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., е да бъдат подпомогнати териториите, изправени пред сериозни социално-икономически предизвикателства, произтичащи от прехода за постигане на целите на ЕС за 2030 г. в областта на енергетиката и климата и на неутрална по отношение на климата икономика на ЕС до 2050 г., въз основа на Парижкото споразумение. Подкрепяните от ФСП действия следва да допринасят пряко за смекчаване на въздействието на прехода чрез намаляване на отрицателното въздействие върху заетостта и чрез финансиране на диверсификацията и модернизирването на местната икономика.

С изменението и допълнението на ПРР 2021-2027, програмата ще включва 3 специфични приоритета – „Интегрирано градско развитие“ и „Интегрирано териториално развитие на регионите“, които са част и от първата версия на ПРР както и „Справедлив преход“, базиран на ТПСР. Предвиден е и нов приоритет за техническа помощ, за да се улесни прилагането на новия териториален подход, както следва

- *Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“* - териториални стратегии за развитие са Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за целевите градски общини.;
- *Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“* - Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 (ИТСР);
- *Приоритет 3 „Справедлив преход“* - нов приоритет, включен в изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 - Териториални планове за справедлив преход (ТПСР) за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник;

- *Приоритет 4 „Техническа помощ“* - нов приоритет, включен в предложеното изменение и допълнение на ППР 2021-2027, за да се улесни прилагането на новия териториален подход;
- *Приоритет 5 „Техническа помощ“*, предвидена в чл. 37 от Регламент 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложими разпоредби.

Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ е със специфична цел свеждаща се до насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в градските райони. Чрез *Приоритетна ос 1 „Интегрирано градско развитие“* по този приоритет целенасочено ще бъдат подпомогнати 10 градски общини: столицата София като център от 1-во йерархично ниво, големите градове-центрове от 2-ро йерархично ниво с национално значение за територията на районите - Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен, както и градските центрове от 3-то йерархично ниво Видин, Велико Търново и Благоевград с оглед на тяхното стратегическо местоположение в националната територия и съхранен потенциал за изкачване до 2-ро йерархично ниво, съгласно изводите и препоръките в актуализираната Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025г.

Мерките и видовете дейности свързани със секторните политики, които ще бъдат финансирани по Приоритет 1, трябва да са предварително идентифицирани в плановете за интегрирано развитие на общините, разработени от местните общински власти (подход „отдолу-нагоре“). Ще се подпомагат *инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност; мерки за енергийна ефективност и обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития; устойчива мобилност, вкл. градска мобилност; пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност; зелена градска инфраструктура и сигурност в обществени пространства; образователна инфраструктура и оборудване за предучилищно, училищно и висше образование, вкл. детски ясли и градини; жилищно настаняване; здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни, интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността; култура, спорт и туризъм.*

Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ е със специфична цел свеждаща се до насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично местно развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността, в района, различни от градските райони. Чрез *Приоритетна ос 1 „Интегрирано териториално развитие на регионите“* по този приоритет, възможност да получат подкрепа чрез изпълнение на интегрирани териториални инвестиции за територията на 6-те региона за планиране от ниво 2 ще имат всички градски общини на територията на Република България, с изключение на 10-те градски общини по Приоритет 1. Съвместно с Министерство на земеделието е определена нова дефиниция за селска община (община, в която няма населено място с повече от 15 000 жители) и на тази база в обхвата на Приоритет 2 попадат 40 общини - Враца, Ловеч, Лом, Монтана, Троян, Габрово, Горна Оряховица, Севлиево, Разград, Свищов, Силистра, Добрич, Търговище, Шумен, Сливен, Ямбол, Нова Загора, Айтос, Карнобат, Казанлък, Свиленград, Харманли, Димитровград, Кърджали, Хасково, Асеновград, Велинград, Смолян, Пазарджик, Пещера, Панагюрище, Карлово, Ботевград, Гоце Делчев, Дупница, Кюстендил, Перник, Петрич, Самоков, Сандански.

Мерките и видовете дейности свързани със секторните политики, които ще бъдат финансирани по Приоритет 1, трябва да са предварително идентифицирани в

интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво NUTS 2 (подход „отдолу-нагоре“).

Ще се подпомагат следните видове дейности: *инфраструктурни мерки за насърчаване на икономическата активност; енергийна ефективност и устойчиво обновяване на жилищни и обществени сгради, вкл. студентски и ученически общежития; устойчива мобилност, вкл. градска мобилност; пътна инфраструктура, функционални връзки и пътна безопасност; зелена градска инфраструктура и сигурност в обществените пространства; образователна инфраструктура за предучилищно, училищно и висше образование, включително детски градини и професионално обучение; здравна и социална инфраструктура и оборудване за предоставяне на здравни, интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността; жилищно настаняване; култура, спорт, туризъм; други действия, допустими по ЕФРР и идентифицирани въз основа на подхода „отдолу-нагоре“, при спазване на ясна процедура за демаркация с други програми.*

Приоритет 3 „Справедлив преход“ - нов приоритет, включен в изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 - Териториални планове за справедлив преход (ТПСП) за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник.

Специфичната цел по този приоритет се свежда до предоставяне на възможност на регионите и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение. Приоритет 3 се изпълнява по линия на ФСП. Основа за изпълнението на приоритета са разработените ТПСП на области Перник, Кюстендил и Стара Загора, Чрез *Приоритетна ос 3 „Справедлив преход“* ще се подпомагат регионите, обект на Териториалните планове за справедлив преход (региони на ниво NUTS 3) – Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник, където в най-голяма степен е концентрирано производството на първична енергия от въглища и твърди горива от тях и следователно тези територии ще бъдат най-силно засегнати от климатичния преход. Териториалните планове за справедлив преход имат за цел да представят очертавания на процеса на преход на Република България до 2030 г. и да определят най-засегнатите територии, които се нуждаят от подкрепа при реализирането на този преход. Планът на всяка област следва да представя социалните, икономически и екологични предизвикателства и да идентифицира нуждите от икономическа диверсификация, преквалификация и възстановяване на околната среда при отчитане на спецификите. Ще се осигурят целенасочени инвестиции за намаляване на емисиите на парникови газове чрез стимули за инвестиции в чисти технологии. Инвестициите по приоритета са пряко обвързани с постигането на целите за 2030 г. с оглед на постигането на неутралност по отношение на климата през 2050 г.

Въпреки някои териториални различия, общата потребност от намаляване на парниковите емисии и наличието на сходни ресурси обосновават три основни групи от действия, които да подкрепят прехода и в трите целеви области:

- *Рекултивация на мините и адаптация на рекултивирани терени за производство на чиста енергия (фотоволтаици, зелен водород, геотермални, вятърни турбини или биометан) или за индустриални нужди;*
- *Промислена реконструкция и технологично преминаване към други енергийни източници, както и технологии за намаляване на въглеродните емисии;*
- *Настоящата структура на работната сила, наета в секторите добивна промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни вещества (B и D на NACE), дава възможност за евентуално пренасочване към нови промишлени дейности (изискващи предимно средноквалифицирана работна сила).*

Фондът за справедлив преход цели да допринесе за смекчаване на социално-икономическите въздействия в засегнатите региони и сектори. ФСП се изпълнява при споделено управление в тясно сътрудничество с националните, регионалните и местните органи и заинтересованите страни.

Подкрепата по линия на ФСП е структурирана в три направления:

- *Направление на политиката за справедлив преход 1:* Икономически преход, базиран на устойчиви енергийни решения – обхваща мерки за рекултивация, производство на батерии, зелен водород, био-газ;
- *Направление на политиката за справедлив преход 2:* Социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество, социални услуги и защита – обхваща мерки за образование, наука, иновации, социална подкрепа;
- *Направление на политиката за справедлив преход 3:* Климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура – обхваща мерки, насочени към спестяване на енергия, транспорт и мобилност, възобновяеми енергийни източници (ВЕИ).

ПРР ще подкрепи изпълнението на мерки по трите направления, идентифицирани в ТПСР, неразделна част от Приоритет 3 на ПРР, чрез които се насърчава разработването и прилагането на нови устойчиви енергийни решения в съответствие с целите на прехода към климатична неутралност, подкрепя се икономическата диверсификация и създаването на работни места. Основен фокус на инвестициите по приоритета ще бъдат дейностите за социален преход и инвестиции в образование, преквалификация, обучения, предприемачество на хората от възгледните региони. Неразделна част от мерките за постигане на климатичен преход ще бъдат и интервенциите в климатично-устойчива инфраструктура и целенасочени дейности за енергийна ефективност за постигане на спестявания.

Приоритет 3 на ПРР ще подкрепя следните групи мерки/дейности в съответствие с приложените ТПСР на трите области Стара Загора, Кюстендил и Перник:

1. Мерки, свързани с икономическия преход, базиран на устойчиви енергийни решения: рекултивация на минните терени в трите области; създаване на мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора; създаване на индустриални паркове за чисти технологии (с нулеви емисии) в трите области; инвестиции във фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура в трите региона; подкрепа за малки и средни предприятия (МСП), фокусирани върху научноизследователската и развойна дейност, проектирането и монтажа на фотоволтаични панели в област Перник; инвестиции за подпомагане на използването на водород в трите области; производство и разпределение на биометан и производство на енергия от вятърни турбини, вкл. подкрепа за МСП, насочени към инсталации за биогаз (биометан) в трите области; подкрепа за научни изследвания и иновации на МСП, разработване и внедряване на иновативни технологии с ниски емисии на CO₂ в трите области; подкрепа за използването на геотермална енергия за централно отопление в област Кюстендил.

2. Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил: картографиране на нуждите и възможностите от квалификация и преквалификация на работниците в засегнатите региони; повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците и търсещите работа; оказване на съдействие на търсещите работа при търсене на работа; подкрепа на организации за професионално образование и обучение, карьерна ориентация и квалификация.

3. Мерки, насочени към климатичен преход, базиран на енергийна ефективност и климатично-устойчива инфраструктура: енергийна ефективност в сграден фонд, с фокус преодоляване на енергийната бедност.

Мерките по Приоритетна ос 3, разработени и изпълнени във връзка с териториалните планове, са насочени към засегнатите страни и уязвимите групи, чрез предоставяне на основни услуги, като в процеса на подбор проектите ще получат предимство чрез по-високо ранкиране на специфични критерии, за гарантиране на удовлетвореност на най-нуждаещите се лица.

Приоритет 4 „Техническа помощ“ - нов приоритет, включен в предложеното изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, за да се улесни прилагането на новия териториален подход;

Чрез *Приоритетна ос 4*, в съответствие с член 36 на Регламент № 1303 /2013 г. за определяне на общоприложимите разпоредби (РОР) за програмния период 2021-2027 г., с изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. се предвижда техническа помощ за ефективно управление и администриране на подкрепата за регионално развитие. Ще бъдат подкрепяни мерки във всяка една област на интервенция, съгласно Приложение I към РОР и по следния индикативен списък от дейности:

- Обезпечаване на разходи за възнаграждения, допълнително заплащане и осигурителни вноски на служителите в Управляващия орган, в съответствие с регламентите на ЕС и разработените национални правила;
- Осигуряване на средства за настаняване и командировъчни за служителите, отговорни за управлението и изпълнението на дейностите по ПРР при пътувания в страната и чужбина, във връзка с дейностите по програмата;
- Подготовка, организиране и провеждане на специализирани обучения, семинари, конференции и работни срещи на служителите в Управляващия орган, бенефициентите, представителите на социалните партньори и организации на гражданското общество, участващи в състава на Комитета за наблюдение на ПРР, в това число разходи за наемане на зали и оборудване, такси за обучители и обучителни курсове, подготовка и копиране на материали, писмен и устен превод, както и кетъринг;
- Оптимизация на правила и процедури за намаляване на административната тежест за бенефициентите;
- Подобряване на материално-техническата база, включително и наем, лизинг, покупка и/или застраховане на оборудване, необходимо на служителите на УО;
- Осигуряване на подкрепа за подготовката на проекти;
- Подкрепа за добре функциониращ механизъм и ключови заинтересовани страни за улесняване на прехода към климатично неутрална икономика;
- Информация и комуникация: подобряване на обмена на информация, включително чрез иновативни инструменти и уеб-базирана платформа с цел достигане до по-широк кръг хора и до по-голям брой целеви групи; организиране на информационни събития (конференции, информационни дни, и т.н.), посветени на възможности за финансиране по ПРР, постигнати резултати от реализацията на програмата, предстоящи събития и процедури за кандидатстване; прилагане на мерки за подобряване на видимостта на подкрепата от ЕСИФ, в т.ч. мерки за публичност, изпълнявани от регионалните съвети за развитие;
- Мерки за подготовка, изпълнение, мониторинг и контрол, вкл. чрез наемане на външни изпълнители, подпомагачи дейността на УО на ПРР, например:
  - дейности, свързани с мониторинг на изпълнението на проектите за програмния период 2021 – 2027 г., вкл. наемане на външни изпълнители за извършване на проверки на място и свързаните с тях отчети, вътрешни системи за контрол и др.;
  - дейности, свързани с приключването на програмния период 2014-2020 г.

- дейности, насочени към подобряване на контрола, одита и юридическите и представителните услуги, вкл. паемане на външна специализирана помощ; дейности по оценка на административния процес; дейности за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на ЕС за периода 2021-2027 г.
- Разработване и актуализиране на стратегически документи, свързани с изпълнението на ПРР и с подготовка на следваща програма след 2027 г.;
- Логистично осигуряване на координацията, управлението и изпълнението на ПРР.
- Обезпечаване функционирането на Комитета за наблюдение по ПРР.
- Оценки и проучвания, събиране на данни - оценки на ефективността и ефикасността на изпълнение на програмата, включително събиране на данни; извършване на проучвания, анализи, включително за нуждите на подготовката за програмния период след 2027 г.; въпросници за получаване на обратна връзка от бенефициентите.
- Анализи и оценки на изпълнението на Интегрираните териториални стратегии за регионите от ниво 2;
- Анализ на изпълнението на интегрирания териториален подход;
- Средносрочна оценка на ПРР;
- Оценка на въздействието на ПРР;
- Предварителна и екологична оценка за периода 2028-2034 г.;
- Специални (*ad-hoc*) оценки, анализи и проучвания (в случай на необходимост).

Приоритет 5 „Техническа помощ“, предвидена в чл. 37 от Регламент 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложими разпоредби, което не е свързано с разходи за техническа помощ за укрепване на капацитета и ефикасността на управляващия орган (УО) на програмата и пряко участващите страни при реализация на мерките по програмата, както и бенефициенти и партньори, за ефективното ѝ администриране. Чрез *Приоритетна ос 5: „Техническа помощ“* се предвижда да бъдат обезпечени дейностите насочени към надграждане на капацитета на централно, регионално и местно ниво в две ключови направления - *обезпечаване на иновативност при правенето на регионалната политика и проекти и реформиране на инвестиционния подход в посока прилагане на екосистемния подход*.

Териториалният обхват на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. е национален. В обхвата на програмата попадат всички градски общини на територията на Република България. Финансирането по линия на ФСП е фокусирано върху 3-те най-засегнати области - Стара Загора, Перник и Кюстендил.

Периодът на действие е седемгодишен – от 01.01.2021 г. до 31.12.2027 г.

поради следните **мотиви**:

1. Настоящото изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСР за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник е съобразено с наличните съотносими планове, програми и стратегии на европейско, международно и национално ниво, имащи отношение към него, в т.ч. и с планове и програми на национално, регионално и местно ниво.

2. Съгласно обобщените в доклада за екологична оценка анализи, оценки и заключения за очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве е направено заключение, че изпълнението на новите приоритети, Приоритетна ос 3, изцяло базирана на ТПСР, неразривно свързани с изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. и приложения към него, и Приоритетна ос 4 на програмата, представляват рамката за

устойчиво развитие на региони Стара Загора, Перник и Кюстендил, където в най-голяма степен е концентрирано производството на първична енергия от въглища и твърди горива от тях и следователно тези територии ще бъдат най-силно засегнати от климатичния преход. Чрез изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., свързано с прилагането на ТПСП на области Перник, Кюстендил и Стара Загора, разработени по линия на ФСП на основание чл. 22, параграф 2 от РОР и в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета, се предоставя възможност на засегнатите региони и хората да се справят със социалните въздействия, заетостта, икономиката, включително и въздействието върху околната среда от прехода към целта на Съюза за климата през 2030 г. и климатично неутрална икономика до 2050 г. въз основа на Парижкото споразумение.

3. В доклада за ЕО е направена оценка на очакваните въздействия от реализирането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. (базирано на ТПСП, които са неразделна част от него) върху околната среда и човешкото здраве на двете нива, които програмата идентифицира (приоритет и ниво „мерки/дейности“), като са взети предвид характера на взаимодействието и синергията между различните въздействия - вторични, кумулативни (разгледани в отделна подточка 9.3), едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици. Оценка на ниво приоритет включва оценка на въздействието на двата нови приоритета, Приоритет 3: Справедлив преход и Приоритет 4: Техническа помощ, които са обект на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСП. Оценка на ниво „мерки/дейности“ включва оценка на въздействието на мерките и дейностите към съответния приоритет от изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., като същата е приложена само за Приоритет 3, където такива са разписани на основа на приложените ТПСП за регионите на ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащи общини), Кюстендил и Перник.

4. Съгласно направеното в доклада за ЕО обобщение на очакваното въздействие на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., базирано на приложените ТПСП, върху околната среда и човешкото здраве по компоненти и фактори:

4.1. „Климат и атмосферен въздух“ – предложените мерки по изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., в тяхната цялост водят до намаляване на отделяните във въздуха емисии, както на парникови газове, така и на редица други вредни вещества – азотни и серни оксиди, прах и пр. Това води до преки, положителни и дългосрочни въздействия, както върху климата, така и върху КАВ в засегнатите райони. В зависимост от обхвата на проявилите се въздействия, те могат да бъдат оценени като такива с потенциал от среден до много висок, в случаите, когато засягат повече от един регион и последиците от тях могат да бъдат усетени и на национално ниво.

4.2. „Повърхностни и подземни води“ – изменението и допълнението на ПРР 2021-2027, базирано на ТПСП, съдържа мерки, които са с положителен ефект върху състоянието на водите, а останалите дейности не предполагат отрицателно въздействие. Изменението и допълнението на програмата ще окаже положително въздействие върху състоянието на водите в България, главно чрез изпълнението на дейностите по Приоритетна ос 3. Останалите мерки също съдържат дейности, които могат да доведат до подобрене състоянието на водите.

4.3. „Геоложка среда“ – като цяло, реализирането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, основано на ТПСП, ще окаже както пряко и положително въздействие върху геоложката среда със среден потенциал, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и ще има пряко и отрицателно въздействие върху приповърхностния слой на геоложката среда, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия.

4.4. „Почви и земеползване“ – реализирането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, базирано на приложените към него ТПСП, ще окаже както пряко и положително

въздействие върху почвите с потенциал вариращ от нисък до висок, предвид предвидената рекултивация на увредените терени, така и може да има пряко и отрицателно въздействие върху почвите, в резултат от реализирането на новопредвидените производствени мощности, заместващи добива на твърди изкопаеми горива и производството от тях на електрическа и топлинна енергия, когато те се реализират на терени различни от предвидените за рекултивация.

4.5. „Ландшафт“ – очакваните въздействия върху ландшафтите са оценени като такива с нисък до висок положителен потенциал, така и такива с нисък до среден отрицателен потенциал в зависимост от местоположението, където се реализират дейностите по приоритетна ос 3. Не се очакват значителни отрицателни въздействия, като в цялост мерките от група 2, насочени към повишаване квалификацията на работната сила в трите региона.

4.6. „Биологично разнообразие – флора и фауна, защитени зони и защитени територии, горски територии“ – възможно е реализирането на Приоритетна ос 3 да окаже отрицателно въздействие върху биоразнообразието, дължащо се на дейности по строителство и експлоатация на различни съоръжения и инфраструктура, при рекултивационни дейности и при саниране на сгради. Потенциалът на очакваното отрицателно въздействие може да варира от незначителен до среден, в зависимост от засегнатата територия и рецептори.

4.7. „Културно-историческо наследство“ (КИН) – закриването на възлищните мни и рекултивацията на увредените терени в трите области не се очаква да окаже каквото и да е въздействие върху културно-историческото наследство поради това, че в случай на наличие на обекти от културно-историческото наследство на страната в разглежданите райони, то те са били засегнати в процеса на разработването на възлищните мни. Възможно е дори преустановяване на рудничната дейност да окаже и отрицателно въздействие, поради това, че ще предотврати разкриването и проучването на нови обекти, в резултат на земно-изкопните работи.

По отношение на останалите мерки, свързани с изграждането на нови, алтернативни производствени мощности, включително фотоволтажи, вятърни паркове, производство и рециклиране на батерии за съхраняване на ел. енергия, то при спазване на действащото в страната законодателство за управление на културно-историческото наследство, свързано с предварително проучване на предстоящите да се усвоят терени, проучването на открити обекти на културно-историческото наследство или наблюдение по време на строителството от археолог, то не се очаква мерките да окажат въздействие върху културно-историческото наследство. Реализирането на мерките ще има дори положително, макар и косвено, въздействие върху културно-историческото наследство, което ще е в резултат от намаляване замърсяването на компонентите на околната среда, а от тук и на обектите на КИН, както и подпомагането на процеса на проучване на обекти на КИН, поради нормативното изискване терена да се проучи непосредствено преди неговото усвояване. Въздействието е оценено с незначителен потенциал.

4.8. „Отпадъци“ – предложените мерки чрез изменението и допълнението на ПРР 2021-2027, базирано на приложените към него ТПСР, в цялост водят от една страна до намаляване на минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на възлища, а от друга страна до ограничаване на площите, усвоявани за изграждане на сгуруотвали. В зависимост от обхвата на проявилите се въздействия, могат да бъдат оценени като такива с положителен потенциал от среден до много висок, в случаите, когато засягат повече от един регион и последствията от тях могат да бъдат усетени и на национално ниво.

4.9. „Вредни физични фактори“ – Реализирането на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 ще доведе до проява на въздействия, произлизащи по своята същност от изпълнение на Приоритетна ос 3: Справедлив преход, базирана на ТПСР. Не се очаква

реализирането на мерките по изменението и допълнението на програмата, да доведе до промяна в акустичната среда на заобикалящата среда, като се изключат конкретните дейности, предвиждащи рекултивация на увредени терени, когато може да се очаква пряко, отрицателно и краткосрочно въздействие с незначителен потенциал по време на извършване на самата рекултивация, както и индиректно положително въздействие с незначителен потенциал, в резултат от преустановената дейност на възглищните мини. Създаването на нови индустриални паркове с нулеви емисии не се очаква да доведе до промяна в акустичните характеристики на средата. В зависимост от предложените нови технологии е възможно дори съществуващите производства да се заменят и с такива, които се отличават с излъчването на по-ниски шумови нива в околната среда и по-този начин дори да се стигне до подобряване на акустичните характеристики на средата – положително, пряко и дълготрайно въздействие, отличаващо се със среден потенциал.

4.10. *„Опасни химични вещества и смеси (ОХВС). Предприятия с висок и нисък рисков потенциал“* – реализирането на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 и ТПСЦ, в цялост няма да доведе до отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда в резултат от използването и възникване на аварии с ОХВС, при спазване на нормативните изисквания в областта. Необходимостта от изпълнение на мярката за рекултивиране на увредени терени е в резултат закриването на възглищни мини, което ще доведе до намаляване използването на ОХВС, в частност експлозиви, което ще намали рисковете за околната среда в случай на аварийни ситуации. Въздействието е индиректно, положително, с незначителен потенциал.

4.11. *„Материални активи“* – реализирането на мерките от изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСЦ, ще окаже в основната си степен пряко, положително и дългосрочно въздействие със среден потенциал върху материалните активи, дължащо се основно на изграждането на нови производства, както и в резултат от реализирането на други дейности, пряко свързани със закупуването на дълготрайни материални активи. Не се очаква предвидената рекултивация на увредени терени да има каквото и да е въздействие върху материалните активи.

4.12. *„Социално-икономически условия на средата. Население и човешко здраве“* – реализирането на мерките от Приоритетна ос 3, група 1 и 3, ще имат пряко, положително и дългосрочно въздействие върху социално-икономическите фактори на средата със среден потенциал, което въздействие ще се дължи основно на откриването на нови работни места в региона. Това от своя страна ще подпомогне прехода към неутрална по отношение на климата икономика, което до известна степен крие в себе си риск от увеличаване на безработицата, предвид закриването на възглищните мини и преустановяване на производството на електро- и топлинна енергия от твърди изкопаеми горива.

Мерките са в резултат на преминаване към неутрална към климата икономика, с цел поддържане на икономическото развитие на региона. От една страна, предвид постигането на по-чиста околна среда, в частност по-чист въздух, поради преустановяване на производството на енергия от възглища, а от друга, предвид допринасянето за поддържане на икономическото развитие на региона, то те ще имат пряко и положително въздействие в дългосрочен аспект върху здравето на населението в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил, което въздействие се оценява като такова със среден потенциал.

Мерки, насочени към социален преход, базиран на квалифицирана заетост, предприемачество и социални услуги в области Стара Загора, Перник и Кюстендил от Приоритет 3 се очаква да имат въздействия с висок положителен потенциал върху социално-икономическите фактори на средата.

4.13. *„Предполагаеми трансгранични въздействия“* – съгласно извършения анализ, изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСЦ, и предвидените за финансиране дейности (с локален обхват и разположение) по съответните допълнително предвидени приоритетни оси, не предполагат финансиране на дейности,

които имат потенциал за трансгранично въздействие върху околната среда и човешкото здраве на други държави.

5. В доклада за екологична оценка са предвидени мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на планираните дейности, предвидени за изпълнение с изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., базирано на приложените към него ТПСН, върху околната среда и човешко здраве, за да се постигне комплексен положителен ефект.

6. Алтернативи – съгласно документацията „Нулевата алтернатива“ представлява прилагането на първия одобрен вариант на ПРР, чрез териториални инвестиции по двата специфични основни приоритета, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие - за „Интегрирано градско развитие“, за „Интегрирано териториално развитие на регионите на ниво 2“ и трети - за „Техническа помощ“, без прилагане на изменението и допълнението програмата. Евентуалното развитие на аспектите на околната среда без прилагане на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., базирано на приложените към него ТПСН за трите региона, е подробно оценено по компоненти и фактори на околната среда в доклада за ЕО, въз основа на който е издадено становище по ЕО № 2-2/2021 г. на министъра на околната среда и водите, с което е съгласуван първия вариант на ПРР. С изменението и допълнението на ПРР се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на стратегически и планови документи на европейско и национално ниво.

7. Извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от *Наредбата за ОС* показва, че проектът на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. е допустим при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със *Закона за защитените територии*, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12 от ЗБР и с утвърдените планове за управлението им, при наличие на такива.

8. На основание чл. 36, ал. 3 от *Наредбата за ОС*, въз основа на критериите по чл. 16 от същата, е направена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 и ТПСН към него, **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, поради следните мотиви:

8.1. Изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 е с национален обхват, като степента на предвижданията ѝ е ограничена до определяне на приоритети, чрез които да се изпълнят основните специфични цели: справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението, увеличаване на икономическия растеж на българските региони, насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции, поради което няма вероятност от пряко или косвено отрицателно въздействие върху ключови елементи на защитени зони, включително върху структурата, числеността и плътността на популациите на опазваните в защитените зони видове, включително птици.

8.2. Предвидените дейности в обхвата на изменението на ПРР обхващат само градските арعали на територията на Република България, поради което няма вероятност от фрагментация или пряко увреждане/унищожаване на природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000.

9. При извършване на екологична оценка на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСН за региони от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник са проведени консултации, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в доклада за екологична оценка. Не са

получени мотивирани възражения по законосъобразност по време на консултациите. С вх. № ЕО-28/30.12.2021 г. на МОСВ от възложителите е внесена документация за резултатите от консултациите с обществеността на основание чл.23, ал.1, т.2 от Наредбата за ЕО. Към документацията по ЕО е налична справка с мотиви за приемане или не на получените мнения и предложения. При консултациите не са получени мотивирани становища по ДЕО, които да водят до необходимост от разглеждане и/или оценка на други алтернативи на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г. и на ТПСП по смисъла на чл. 22 от Наредбата за ЕО.

10. В хода на процедурата по екологична оценка са изискани и съответно предоставени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от *Закона за водите* (ЗВ) от Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР), с вх. № ЕО-28/14.10.2022 г. на МОСВ, Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), с вх. № ЕО-28/28.09.2022 г. на МОСВ, Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ (БДИБР), с вх. № ЕО-28/06.10.2022 г. на МОСВ и Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР), с вх. № ЕО-28/26.09.2022 г. на МОСВ:

10.1. Съгласно постъпилите становища на четирите басейнови дирекции, изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г. включващо нови приоритети, разработени чрез ТПСП за региони от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник, съгласно степента на детайлност, е допустима от гледна точка на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) 2016 – 2021 г. и Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2016 – 2021 г., при спазване на заложените мерки в действащите ПУРБ и ПУРН, както и да не се нарушават поставените цели за повърхностни и подземни водни тела и зони за защита на водите, описани в Раздел 5 от действащите ПУРБ.

10.2. Прилагането на изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСП за трите региона не следва да окаже значимо негативно въздействие върху водите и водните екосистеми, при спазване на забраните и ограниченията, свързани с действащата нормативна уредба, както и при съобразяване с действащите планове за управление - ПУРБ и ПУРН.

10.3. Дейности и инвестиционни предложения, произтичащи от прилагане на настоящото изменение и допълнение на ПРР, с приложени ТПСП за трите региона следва да бъдат представени в съответните БД за изразяване на становище за допустимост спрямо действащите към момента ПУРБ и ПУРН.

11. Съгласно становище на Министерство на здравеопазването, с вх. № ЕО-28/30.11.2022 г. на МОСВ, получено в резултат на проведените консултации по доклада за екологична оценка, се посочва както следва:

11.1. В доклада е разгледано текущото състояние на околната среда и състояние на здравно-демографските показатели. Представени са данни и анализи за състоянието на отделните фактори на околната среда и съществуващите екологични проблеми, имащи отношение към изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., базирано на ТПСП за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник.

11.2. Предложени са мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяване на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда.

11.3. Съгласно авторите на доклада: „При спазването на предвидените мерки за намаляване, предотвратяване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на планираните дейности предвидени с изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве, ще се постигне комплексен положителен ефект“. Министерство на здравеопазването счита, че изменението и допълнението на ПРР 2021-2027 г., включващо нови приоритети по ФСП, разработени чрез Териториалните планове за справедлив преход на Република България за

регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник, може да бъде реализирана при спазване на предложените в становището условия, включени в настоящото решение.

12. Със свое Решение I-2 от 20.01.2023 г., Междуведомствената комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага на министъра на околната среда и водите да съгласува изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по Фонда за справедлив преход, разработени чрез Териториалните планове за справедлив преход на Република България за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник“ (ТПСП)

и при следните мерки и условия:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици при прилагане на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, базирано на приложените към него ТПСЦ, върху околната среда и човешкото здраве

Общи:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., респективно на ТПСЦ за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник да се одобряват само след произнасяне с акт на компетентните органи по околна среда по реда на глава шеста от ЗООС и/или чл. 31 на ЗБР и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт.

2. Инвестиционни предложения, произтичащи от изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г., да се съобразят с действащите териториално устройствени планове на съответната територия, както и националните, регионалните и местни стратегически, планови и нормативни документи, други налични планирани проекти с подобни и/или припокриващи се дейности, с цел постигане на необходимата синхронизация при провеждане на проектните процедури от страна на ангажираните институционални органи.

3. При проектирането и изграждането на обекти, потенциални източници на вредности в околната и жизнената среда, местоположението им да се определя съобразно предвидените за тази дейност зони и територии, съгласно действащите устройствени планове и съобразява с близостта на обекти, подлежащи на здравна защита и зони и територии, в които са разположени такива обекти.

Климат:

4. Съобразяване на относимите дейности и мерки от актуалните стратегически документи за адаптация към климатичните изменения и предвиждане на мерки за гарантиране на устойчивост на проектите, свързани с изграждане и развитие на обекти, съоръжения и инфраструктура.

Атмосферен въздух:

5. Одобряване за реализация на производствени дейности/технологични модернизации, съответстващи на най-добрите налични техники с цел недопускане замърсяване на въздуха и влошаване на КАВ.

Води:

6. Видовете дейности и проекти, имащи отношение към водите, включително такива, при които е необходимо водовземане и/или ползване на повърхностни и подземни водни обекти, а също така местоположението им е в близост до водни обекти и зони за защита на питейните води, предвидени за финансиране по изменение и допълнение на ПРР

2021-2027 г., да бъдат оценявани за допустимост спрямо действащите ПУРБ и ПУРН и да бъдат одобрени само след съгласуване с Басейновите дирекции за управление на водите, в т.ч. когато е приложимо - след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда, съгласно изискванията на чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите.

7. В случай, че изпълнението на дейностите, произтичащи от изменението и допълнението на Програмата може да доведе до увеличаване в значителна степен на антропогенния натиск върху повърхностни или подземни водни тела, както и върху зони за защита на водите, е необходимо да се предвидят мерки за ограничаване на негативното им влияние върху качеството на водите, като при необходимост да се направи и анализ на степента на въздействие на предвидените дейности върху състоянието на водните тела, както и върху защитените зони по чл.119а от Закона за водите.

8. При прилагането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. и при изпълнение на инфраструктурни проекти и инвестиционни предложения произтичащи от нея, да се спазват приложимите мерки за намаляване на риска от наводнения, съгласно програмата от мерки на действащия към момента на реализирането им ПУРН. Необходимо е предвидените дейности/инвестиции да бъдат съобразени с риска от наводнения и да се предприемат мерки, в съответствие и с актуалните, действащи по време на инвестициите ПУРН, за недопускане и превенция на наводнения и защита на обектите при евентуални такива явления.

9. Да се спазват съответните забрани и ограничения в поясите на СОЗ, регламентирани в *Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за титейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, титейни и хигиенни нужди* при реализирането на проекти, финансирани по изменение и допълнение на ПРР 2021-2027.

Почви и земеползване:

10. При извършване на рекултивация на минни терени да се използват като най-горен слой почвени типове сходни с тези на околните терени, особено когато земите се възстановяват като земеделски.

Ландшафт:

11. При извършване на рекултивация на минни терени ландшафтите да се възстановяват с материали и растителни видове подходящи за района. Новите ландшафтни форми да се вписват хармонично в околния пейзаж без да създават отрицателни визуални въздействия.

Биологично разнообразие:

12. Обследване на сградите преди саниране за наличие на убежища и екземпляри от консервационно значими синантропни видове (прилепи, птици) и при необходимост прилагане на мерки за тяхното опазване - безопасно извеждане на прилепи от убежищата им преди санирането, недопускане на ремонтни дейности по време на зимуване на прилепите и по време на гнездовия сезон на птиците, вземане на предварителни мерки за да се предотврати гнездене преди началото на размножителния сезон след консултация със специалист.

Културно-историческо наследство:

13. Инвестиционни предложения по изпълнението на приоритетните оси на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 г. да се осъществяват след положително становище на компетентните органи за опазването на културното наследство, в съответствие с режимите за опазване на обектите и приложимата нормативната уредба. При

наличие на строителни дейности в райони с регистрирани културни ценности, съответните да се провеждат под контрола на компетентни лица (определени или допустими по съответното национално законодателство).

Опасни химични вещества и смеси:

14. В случай, че се предвижда изграждане на ново или изменения в съществуващо или друго предприятие/съоръжение с нисък или висок рисков потенциал, както и за случаите, в които дейността ще бъде свързана с опасни вещества от Приложение № 3 на ЗООС (в самостоятелен вид и/или във вид на химични смеси, в състава на експлозивни изделия и/или под формата на отпадъци), възложителят на конкретното ИП следва да изпълни изискванията на глава седма, раздел I от ЗООС.

15. При бъдещи инвестиционни предложения за развитие на дейности и инфраструктура, с цел ограничаване на рисковете за човешкото здраве и околната среда, възложителят на конкретното ИП да взема предвид границите (за поддържане на безопасни разстояния) на разположените в близост до обектите, предприятия/съоръжения с нисък/висок рисков потенциал (при наличие на такива).

Социално-икономически и здравно-хигиенни условия на средата:

16. При планиране и изпълнение на инвестиционни предложения местоположението им да бъде съобразявано със действащите териториално-устройствени решения и предвиждания за развитието на населените места, и да не се допуска изпълнението да доведе до отрицателно въздействие върху жилищни зони, зони за отдих и спорт, рекреационни и курортни зони и други обекти подлежащи на здравна защита.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, базирано на приложените към него ТПСП:

1. На всеки три години от прилагането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027 с териториалните планове за справедлив преход за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник, възложителят да изготви доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата. Изготвените доклади да се представят в Министерство на околната среда и водите за одобряване.

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на изменение и допълнение на ПРР 2021-2027, базирано на приложените към него ТПСП да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение	Индикатор за изпълнение	Източник на информация	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за наблюдение и контрол
Регистрирани превишения на норми за емисии по отношение на атмосферните замърсители, генерирани от ТЕЦ на	Брой регистрирани превишения	Регионален доклад за състоянието на околната среда	Веднъж годишно	Община, РИОСВ

Мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение	Индикатор за изпълнение	Източник на информация	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за наблюдение и контрол
твърди изкопаеми горива				
Намаляване на количествата депонирани минни отпадъци и на отпадъци, характерни за дейността на ТЕЦ, работещи на въглища.	Количества депонирани отпадъци t/y	Годишни отчети за изпълнение на дейности с отпадъци; План за управление на минни отпадъци	Веднъж годишно	Община, РИОСВ МЕ
Рекултивация на минни терени.	Рекултивирани площи ha, дка, m ²	План за рекултивация на нарушени терени	Веднъж годишно	Община, МЕ
Регистрирани превишения на НДЕ по отношение на замърсителите във водите, генерирани от ТЕЦ на твърди изкопаеми горива	Брой регистрирани превишения	Регионален доклад за състоянието на околната среда	Веднъж годишно	Община, РИОСВ
Повишаване степента на климатична неутралност на местната икономика чрез изградени инсталации за производство на електроенергия от ВЕИ	MW въведени в експлоатация централи за производство на електроенергия от ВЕИ	Национални регистри на МЕ	Веднъж годишно	МЕ Община
Развитие на икономиката на засегнатите региони – Кюстендил, Перник и Стара Загора	Съотношение между закрити и новооткрити работни места	Отчети по изпълнение на програмата; Бюро по труда	Веднъж годишно	Управляващ орган Бенефициенти
Нови мощности за производство и/или рециклиране на батерии в област Стара Загора, вкл. инсталиране на батерии за	Открити нови мощности за производство и/или рециклиране на батерии	Отчети по изпълнение на мерките по ПРР	Веднъж годишно	Управляващ орган Бенефициенти

Мерки за наблюдение и контрол и индикатори за наблюдение	Индикатор за изпълнение	Източник на информация	Периодичност на отчитане	Отговорен орган за наблюдение и контрол
съхранение на енергия	Инсталирани мощности за съхранение на електроенергия - в MW			
Провеждане на обучения и преквалификация или повишаване на квалификацията на засегнатите от прехода лица	Брой проведени обучения; Брой обучени хора, вкл. с преквалификация и повишена квалификация	Доклади по изпълнение на програмата; Общини; Бюра по труда; Бенефициенти	Веднъж годишно	Управляващ орган и бенефициенти
Обновени жилищни сгради и внедряване на източници на енергия от ВЕИ	Брой; Оценка на сградния фонд от жилищни сгради за наличие на синантропни защитени видове и съответно извършване на саниране на сградния фонд по подходящ начин.	Отчети по изпълнение на програмата; Общини; Бенефициенти	Веднъж годишно	Управляващ орган и бенефициенти

3. При констатираны неблагоприятни последствия върху околната среда и/или човешкото здраве да се предложат и предприемат свовременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконовни нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на програмата възложителят, съответно новият възложител следва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

Съгласно разпоредбата на чл. 88, ал. 6 от ЗООС, становището губи правно действие, ако в срок 5 години от влизането му в сила не е одобрено изменението и допълнението на Програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по Фонда за справедлив преход, разработени чрез Териториалните

планове за справедлив преход на Република България за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник“

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ и Басейновите дирекции контрола на поставените условия и мерки от настоящото становище, в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 10.02.2023 г.

МИНИСТЪР

РОСИЦА КАРАМФИЛОВА